

ОЦЕНКА НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ ПРИ ПРОДЪЛЖАВАЩОТО ОБУЧЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛИСТИ

Хр. Милчева

Хр. Милчева и Р. Локова

Тракийски университет – Стара Загора

Резюме: За да бъдат адекватни на иновациите и мобилни при непрекъснато променящите се условия, специалистите трябва постоянно да развиват и обогатяват познанията си. Това е от особено значение за медицинските специалисти, тъй като те полагат грижи за най-скъпото богатство – здравето на човека, и при тях изискванията относно професионалната подготовка непрекъснато нарастват. **Целта** на настоящото изследване е да се оценят компетенциите на медицинските специалисти при проведено продължаващо обучение. **Материал и методи:** Използван е кратък тест за оценка на компетенциите при група работещи медицински специалисти в сферата на извънболничната помощ от регион Стара Загора. Общият брой на обучените лица е 45, при продължителност на обучението 12 учебни часа за два

дни по 6 часа. **Резултати:** Проведеното продължаващо обучение на медицинските специалисти е полезно и ефективно средство за осъзнаване и повишаване на професионалната им роля и компетенции. По-голямата част от обучените медицински специалисти са мотивирани и за други обучения.

Ключови думи: продължаващо обучение, оценка, компетенции, мотивация

Summary: Professionals must constantly develop and enrich their knowledge to be in tune with innovation and flexible in the constantly changing environment. This is particularly important for medical professionals as they care for the most precious wealth – human health, and their professional training requirements have been constantly increasing. **The aim** of the study was to assess the competencies of medical professionals acquired from continuing education. **Material and Methods:** A short test was used to assess the competence of a group of working medical professionals in outpatient care from the Stara Zagora region. The total number of trainees was 45 people, with a workload of 6 academic hours (6 x 45 min.) a day for 2 days. **Results:** The continuing education of healthcare professionals was a useful and effective tool for understanding and improving their professional roles and competencies. The majority of the participating healthcare professionals were motivated for other courses.

Key words: continuing education, assessment, competence, motivation

Продължаващото обучение (учене през целия живот) е основен приоритет в страните от Европа и основно задължение за всички специалисти. У нас е приета Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2008-2013 г., основната стратегическа цел на която е: „Създаване на условия всеки гражданин в Р България да развива личностните си и професионалните си знания, умения и способности за подобряване на собственото си благосъстояние и на конкурентноспособността на националната икономика чрез:

- повишаване на адаптивността на всеки човек към икономическите и социалните промени;

- насърчаване на участието във всички форми на ученето през целия живот за професионално и личностно развитие [4, 7].

За да бъдат адекватни на иновациите и мобилни при непрекъснато променящите се условия, специалистите трябва постоянно да развиват и обогатяват познанията си. Това е от особено значение за медицинските специалисти, тъй като те полагат грижи за най-скъпото

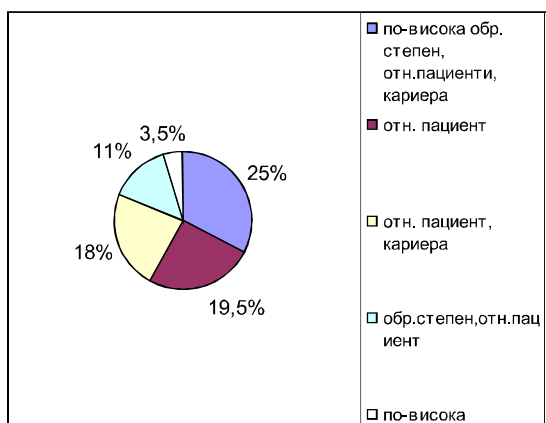
богатство – здравето на човека и при тях изискванията относно професионалната подготовка непрекъснато нарастват [2].

Продължаващото обучение на здравните професионалисти се организира и провежда от БАПЗГ, и включва различни форми – провеждане на курсове за повишаване на квалификацията, участия в научни форуми, семинари, конференции и др., но все още липсва обособена нормативна база за това. Регламентирани са с Наредба 34 от 01.07.2007 г. само специализациите на специалистите с медицинска и немедицинска специалност в системата на здравеопазването като елемент на държавната политика [3].

Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПРЗГ) подпомага, организира, насърчава и провежда различни форми на продължаващо обучение на професионалистите по здравни грижи. Създаденият Център за продължаващо обучение към Асоциацията предоставя възможности за обучение по различни тематични курсове.

М. Александрова разглежда някои основни механизми и технологии, както и иновационни подходи при непрекъснатото обучение на медицинските сестри. В резултат на проучванията си в тази област авторката предлага да се изготви “Ръководство за непрекъснато обучение на медицинските сестри със съответните изисквания и критерии”.

Целта на настоящото изследване е да се оценят компетенциите на здравните професионалисти при проведено продължаващо обучение.

Фиг. 1. Мнение на изследваните за новата роля на здравните професионалисти

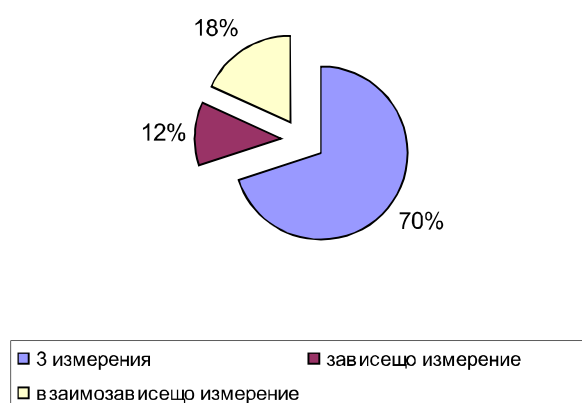
Материал и методи

Проведен е кратък тест за оценка на компетенциите при две групи работещи здравни професионалисти от сферата на извънболничната помощ в регион Стара Загора, въз основа на 5 формулирани въпроса. Общият брой на обучените лица е 45 при продължителност на обучението 12 учебни часа в рамките на 2 дни.

Резултати

По отношение на първия въпрос от теста за новата роля на здравните професионалисти мненията са разнородни – според 25% от изследваните тя се изразява в по-високата образователна степен, отношението към пациента и възможностите за професионална кариера; според 19,5% – само в отношението към пациента; според 18% – в отношението към пациента и възможностите за професионална кариера; според 11% – в по-високата образователна степен и отношението към пациента; според 3,5% – само в по-високата образователна степен. Процентът на отговорилите е по-висок от 100 поради това, че изследваните са посочили повече от един отговор (фиг. 1).

По отношение на втория въпрос, който се отнася до нивата на професионални компетенции, около 2/3 (70%) от изследваните са посочили трите измерения на грижите – зависещо, взаимозависещо и независещо, в които се осъществяват компетенциите, а останалите 12% са посочили само в зависимото измерение, което предполага по предписание от лекар и по-голяма степен на зависимост, останалите 18% посочват грижите във взаимозависещото измерение (фиг. 2).

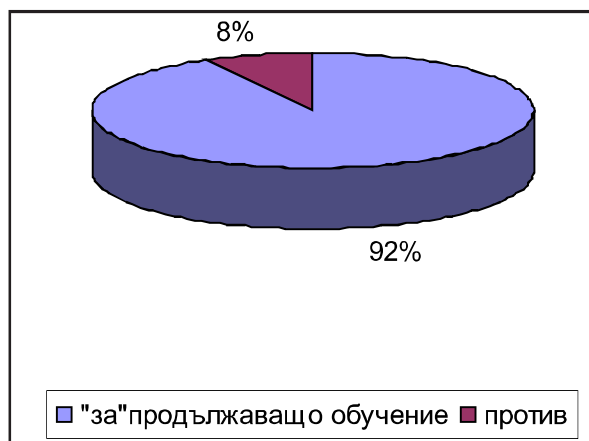

Фиг. 2. Мнение на изследваните за нивата на компетенции

При съвременните условия целта на професионалната подготовка е все повече да се утвърждава независещото измерение, за да се гарантира по-голяма степен на автономност на съвременната медицинска сестра, акушерка и на останалите здравни професионалисти. Тенденциите са да нарастват отговорностите на здравните професионалисти в независещото измерение, където те работят автономно. Факт е, че работещите в сферата на извънболничния сектор изпълняват повече самостоятелни дейности, още повече, че те са регламентирани законово в Наредба 1/08.02.2011 г. [5].

Третият въпрос е насочен към подхода за здравни грижи. Почти всички (90%) изследвани са посочили 5-те етапа на подхода за грижи, само малка част – 10 % – не са точни в отговора си. Подходът за осъществяване на здравните грижи е в основата на професионалната им дейност.

Дали продължаващото обучение е задължително за здравните професионалисти, което е съдържание на четвъртия въпрос, повечето изследвани (92%) смятат, че това е така, останалите 8% не са съгласни с твърдението (фиг. 3).

Фиг. 3. Мнение на изследваните за продължаващото обучение

Последният въпрос е насочен към желанието на изследваните да се обучават. Почти всички (95%) желаят да се включат и в други обучения, останалите 10% не са отговорили.

Препоръки от обучените

1. Да се възобнови практиката за практическо обучение на студентите – медицински сестри в детските ясли, поради недостиг на персонал.
2. Да се прецизира нормативната уредба, касаеща дейността в детските ясли.
3. Да се организират по-често обучителни семинари по актуални тематика.

Изводи

1. Проведеното продължаващо обучение на здравните професионалисти е полезно и ефективно средство за осъзнаване и повишаване на професионалната им роля и компетенции.

2. Според здравните професионалисти в сферата на извънболничната помощ продължаващото обучение е задължително и те са мотивирани да се включат и в други обучения.

3. Подходът за осъществяване на здравните грижи е основата на професионалната им дейност.

Литература:

1. Александрова, М. Непрекъснатото обучение на медицинските сестри – сред приоритетите при реформата на здравеопазването в България, Сборник на ИНГА – XVII научно-технологична сесия, КОНТАКТ, София, изд.ТЕМТО, 2006 г., с. 121-127.
2. Милчева, Хр. От традицията към иновацията при обучението на медицинските сестри и акушерките, Габрово, изд. „ЕКС-ПРЕС”ООД, 2012, с. 140.
3. НАРЕДБА № 34 ОТ 29 ДЕКЕМВРИ 2006 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СПЕЦИАЛНОСТ В СИСТЕМАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО В сила от 01.01.2007 г., Издадена от Министерството на здравеопазването Обн. ДВ. бр. 7 от 23 Януари 2007 г., изм. ДВ. бр. 89 от 6 Ноември 2007 г., изм. ДВ.

бр. 55 от 17 Юни 2008 г., изм. ДВ. бр. 12 от 12 Февруари 2010 г., изм. ДВ. бр. 72 от 14 Септември 2010 г., изм. ДВ. бр. 58 от 29 Юли 2011 г.

4. Национална стратегия за учене през целия живот за периода 2008-2013 г., http://www.minedu.government.bg/opencms/export/sites/mon/left_menu/documents/strategies/LLL_strategy_01-10-2008.pdf, 7 с.
5. НАРЕДБА № 1 ОТ 8 ФЕВРУАРИ 2011 Г. ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ, КОИТО МЕДИЦИНСКИТЕ СЕСТРИ, АКУШЕРКИТЕ, АСОЦИИРАНИТЕ МЕДИЦИНСКИ СПЕЦИАЛИСТИ И ЗДРАВНИТЕ АСИСТЕНТИ МОГАТ ДА ИЗВЪРШВАТ ПО НАЗНАЧЕНИЕ ИЛИ САМОСТОЯТЕЛНО, Издадена от Министерството на здравеопазването, Обн. ДВ. бр.15 от 18 Февруари 2011 г.

Адрес за кореспонденция:
Доц. д-р Христина Милчева, дп
Тракийски университет
Медицински колеж
гр. Стара Загора 6000
ул. Армейска № 9
e-mail: milcheva@uni-sz.bg

**НА ВНИМАНИЕТО НА ЧИТАТЕЛИТЕ НА СПИСАНИЕ
"ЗДРАВНИ ГРИЖИ"**

БАПЗГ сключи договор за абонаментна кампания 2014 г.
с „Български пощи“ ЕАД и фирма „Доби прес“ ЕООД

Абонаментната кампания на списание „Здравни грижи“ за 2014 г.
ще се извършва както следва:

Фирма „ДОБИ ПРЕС“ ЕООД
От 1 октомври 2013 г. до 15 март 2014 г.
(За справка тел. 02/963 30 81)

„БЪЛГАРСКИ ПОЩИ“ ЕАД
От 1 октомври 2013 г. до март 2014 г.
(До 15 число на текущия месец.)

Каложният № на списание „Здравни грижи“ е 1332

Абонаментът за списанието носи кредитни точки.
Съхранявайте документа, удостоверяващ личен абонамент.